

Socialministeriet
Handicap
J.nr. 2012-7900
Jub, caw og chc

31. januar 2013

Notat om bemærkninger til høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Kriminalpræventive sociale indsatser)

1. Indledning

Lovforslaget har været sendt i høring den 21. december 2012 med svarfrist den 18. januar 2013.

Social- og Integrationsministeriet har modtaget i alt 28 høringssvar. Bilaget på side 32 rummer en oversigt over, hvilke myndigheder og organisationer der har afgivet høringssvar.

Om lovforslaget

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Lovforslaget indeholder 4 dele:

- Lovforslagets del 1: Styrket indsats over for kriminelle og kriminalitets-truede børn og unge.
- Lovforslagets del 2: Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge.
- Lovforslagets del 3: Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.
- Lovforslagets del 4: Kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn.

Lovforslaget skal bidrage til en mere effektiv kriminalitetsforebyggelse over for børn og unge samt personer med nedsat psykisk funktionsevne i det sociale system. Lovforslagets del 3 og 4 er et led i udmøntningen af satspuljeaftalen for 2013-2016 om domfældte udviklingshæmmede.

2. Ændringer i lovforslaget efter høringsrunden

Lovforslagets del 1

- I "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser" til nr. 1 udgår sætningen "Hvis kommunen ikke følger Ankestyrelsens pålæg, kan Ankestyrelsen træffe en foreløbig afgørelse herom".
- I "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser" til nr. 1 tilføjes, at orienteringen om underretninger fra politiet udover de anførte oplysninger også skal indeholde barnets eller den unges adresse, dato

for, hvornår politiet har sende mail til kommunen om sagen, underretningemetoden til kommunen, den person i kommunen, der er underrettet, samt status hos politiet. Dette svarer til oplysningerne afgivet fra politiet i dag.

Lovforslagets del 2

- Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der skal være en fysisk adskillelse mellem de åbne og de delvis lukkede afdelinger.
- Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at man kan anvende delvis lukkede afdelinger som åbne pladser med det formål at undgå tomme pladser, men at der – i de tilfælde, hvor man anvender afdelingen som delvis lukket – skal være en tydelig adskillelse fra de øvrige lokaliteter på døgninstitutionen af hensyn til de øvrige børn og unge, der opholder sig på døgninstitutionen.
- Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det er op til kommunerne at beslutte antallet af pladser på den delvis lukkede afdeling.

Lovforslagets del 3

- Den foreslåede § 137 f, stk. 2, er ændret, således at:
 1. Lederen af boformen, jf. servicelovens § 108, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen.
 2. Lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan ligeledes træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen.
 3. En foreløbig afgørelse, der er truffet af lederen og lederens stedfortræder, skal snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen.
- Det er præciseret i bemærkningerne til den foreslåede § 137 f, stk. 2, at et indgreb er uopsætteligt, hvis formålet med indgrebet vil forspildes.
- I den foreslåede § 137 h er der indsat bestemmelse om, at der skal være to personer til stede ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

- I den foreslåede § 137 i er der som stk. 2 indsat bestemmelse om, at personalet skal udfærdige en liste over de effekter, som inddrages, og at den anbragte skal orienteres om inddragelsen og have udleveret en kopi af listen.
- Personer under 18 år undtages bestemmelserne i lovforslagets § 137 h - § 137 j, da der allerede er mulighed for at foretage de foreslåede indgreb efter reglerne om magtanvendelse over børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, i serviceloven.

Det er indsat en klageadgang for personer under 18 år i servicelovens § 167, stk. 1, så det sikres, at afgørelser om indskrænkning i den anbragte unges adgang til internet og telefon efter § 137 g kan indbringes af den unge for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

- Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at forældremyndighedsindehaveren naturligtvis skal underrettes straks i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse, jf. lovforslagets § 137 g, over for en person under 18 år.
- Det er i bemærkningerne til § 137 l, stk. 2, tilføjet, at kommunalbestyrelsen ifølge servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven. Det er endvidere tilføjet, at kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 47, skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk, da dette er et vigtigt grundlag for at nå formålet med indsatsen.

Evaluering

Evaluering af virkningerne for de berørte borgere og kommunerne af lovforslagets del 2 og 3 vil blive igangsat 2 år efter lovforslagets ikrafttræden.

I forbindelse med vedtagelse af lov nr. 551 af 26. maj 2010, hvor man indførte hjemlen til at etablere delvis lukkede døgninstitutioner, blev det besluttet, at initiativet skulle evalueres i 2013. Evalueringen skulle bl.a. afdække effekten af, herunder hvilken målgruppe den nye effekt har bedst effekt over for, samt indholdet af den pædagogiske behandling, der gives i den nye institutionstype.

Baggrunden for lovforslaget om adgangen til at etablere delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner skyldes, at der endnu ikke er etableret delvis lukkede døgninstitutioner. I den forbindelse nedsatte man en arbejdsgruppe, som skulle gennemgå reglerne, og som anbefalede, at man skabte hjemmel til at etablere delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Det foreslås derfor, at evalueringen af delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger

på døgninstitutioner først sker 2 år efter lovforslagets ikrafttræden.

3. Bemærkninger til lovforslaget

Følgende høringsparter har svaret, at de ikke har bemærkninger til udkastet eller ikke ønsker at afgive bemærkninger: *Advokatrådet, Byretterne, Dansk Arbejdsgiverforening, Det Kriminalpræventive Råd, Retslægerådet, Rådet for Socialt Udsatte og Vestre Landsret.*

De øvrige høringsparters bemærkninger til lovforslaget og kommentarer hertil fremgår af det følgende, som er struktureret således:

4. Generelle bemærkninger	4
4.1 Generelle bemærkninger til hele lovforslaget	4
4.2 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 1 - Styrket indsats over for kriminelle børn og unge	5
4.3 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 2 - Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge	6
4.4 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 3 - Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.	8
4.5 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 4 - Præcisering af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn	13
5. Bemærkninger til lovforslagets enkelte elementer	13
5.1 Til lovforslagets del 1 - Styrket indsats over for kriminelle børn og unge	13
5.2. Til lovforslagets del 2 - Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge	16
5.3 Til lovforslagets del 3 – Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.	19
5.4. Til lovforslagets del 4 - Præcisering af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn.....	30

4. Generelle bemærkninger

4.1 Generelle bemærkninger til hele lovforslaget

HK/Kommunal bakker op om alle elementer i lovforslaget.

KL er positiv over for forslaget intentioner, men har en række bemærkninger, som fremgår af det følgende. *KL* tager derudover forbehold for eventuelle økonomiske konsekvenser af lovforslaget. *KL* forbeholder sig ret til at komme med supplerende bemærkninger efter politisk behandling af udkastet til lovforslag.

Danske Regioner og *TABUKA* er generelt positivt indstillet over for forslaget, men har en række konkrete bemærkninger.

Dansk Erhverv støtter forslaget, men pointerer, at forslaget skal implementeres med fokus på retssikkerhed for borger og institution samt så ensartet anvendelse som muligt på tværs af de enkelte kommuner. *Dansk Erhverv* finder det endvidere væsentligt, at der stilles ensartede krav til offentlige og private leverandører. *Dansk Erhverv* påpeger, at alle initiativerne skal implementeres med hensyn til de forventede ændringer i det sociale tilsyn.

FOA er bekymret for, om forslaget indebærer en kvalitetsforringelse for udsatte børn og unge samt borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt medarbejderne, og at forslaget vil udfordre det faglige pædagogiske arbejde. Samlet set finder *FOA*, at lovforslaget indeholder for mange usikre momenter for både borgere og personale i sin nuværende form.

Socialpædagogernes Landsforbund mener, at det er rodet, når lovforslagets bestemmelser omfatter såvel unge som voksne og anbefaler, at lovforslaget følger samme systematik, som der ellers er i serviceloven, nemlig en opdeling mellem børn og unge under 18 år og voksne fra 18 år.

Kommentar

Social- og Integrationsministeriet har den 21. januar 2013 sendt forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv. i ekstern høring. Lovforslaget forventes fremsat i marts 2013. Lovforslaget til lov om socialtilsyn indeholder bl.a. nye godkendelseskrav, hvorefter bl.a. anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, samt boformer, jf. § 108 i samme lov, skal godkendes af det foreslåede socialtilsyn. Det er en betingelse for godkendelse, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne faglige kvalitet. Tilbuddenes kvalitet vurderes inden for en række temaer, herunder målgrupper, metoder og resultater samt kompetencer.

En evaluering af virkningerne over for de berørte borgere og kommunerne af lovforslagets del 2 vedrørende etablering af delvis lukkede afdelinger samt af lovforslagets del 3 om styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. vil blive igangsat 2 år efter lovforslagets ikrafttræden. Dette er præciseret i vedlagte udkast til lovforslag under punkt 2.5 i de almindelige bemærkninger.

Lovændringerne vil blive uddybet i vejledningen.

I forhold til spørgsmålet om strukturen for lovforslaget bemærkes, at det er valgt at udarbejde særskilt kapitel i serviceloven om regulering om indgrebsmuligheder over for personer over den kriminelle lavalder. Et hensyn bag den valgte struktur er at skabe bedre sammenhæng mellem afgørelsen i det strafferetlige system og den efterfølgende udmøntning af afgørelsen i det sociale system.

4.2 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 1 - Styrket indsats over for kriminelle børn og unge

Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforening (DS), Socialpædagogernes Landsforbund, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), Foreningen af Danske Døgninstitutioner (FADD), Børnesagens Fællesråd, Det Kriminalpræventive Råd (DKR) og Selveje Danmark bifalder, at de tre initiativer forlænges. Endvidere opfordrer *Børnerådet, TABUKA og BKF* til at gøre eller overveje at gøre initiativerne permanente.

KL bakker op om forslaget om at forlænge *VISO's* rådgivning til kommunerne, men kan ikke støtte forslaget om at forlænge kravet om en sammenhængende plan for bekæmpelsen af ungdomskriminalitet og om Ankestyrelsens kvalitets sikring af kommunernes indsats på området.

DS bemærker, at kombinationen af de tre initiativer kan være med til at sikre en bred, tidlig kriminalpræventiv indsats og en større kvalitet i kommunernes beslutninger i de konkrete sager.

Børnerådet og FADD fremhæver i forbindelse med forslaget vigtigheden af, at Ankestyrelsen i højere grad end hidtil får større fleksibilitet i kvalitetssikringen af kommunernes indsats.

Kommentar

Formålet med forlængelsen af de tre initiativer er fortsat at sætte særligt fokus på kommunernes indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Målet er således at sikre, at der sker en tilstrækkelig og konsekvent kommunal indsats over for børn og unge, der begår kriminalitet, samt at kommunerne understøttes i at udvikle en praksis, hvor de griber tilstrækkeligt og konsekvent ind over for disse børn og unge.

Der er tale om en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Derfor er det foreslået, at forlængelsen af de tre initiativer sker for yderligere en treårig periode.

4.3 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 2 - Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge

FADD, KL og Danske Regioner er positive over for forslaget om at etablere delvis lukkede afdelinger, mens *Socialpædagogernes Landsforbund* ikke vil modsætte sig muligheden for etablering af delvis lukkede afdelinger. *KL* finder det positivt at kommunerne med delvis lukkede afdelinger fremover får en øget mulighed for at fastholde unge i længerevarende behandlingsforløb, og *FADD* påskønner forslagets bestemmelser om de anbragtes retssikkerhed og almindelige proportionalitetsprincipper.

Børnerådet, Dansk Socialrådgiverforening (DS) og TABUKA er imod oprettelsen af delvis lukkede institutioner såvel som afdelinger. I den forbindelse påtæller *DS og TABUKA* den manglende viden om effekten. *DS* bemærker endvide-

re, at den eksisterende mulighed ikke anvendes, ligesom *TABUKA* stiller spørgsmålstejn ved behovet for ændringen.

BKF bemærker ligeledes manglende viden om effekten og udtrykker generel bekymring for, at der peges på sanktioner og begrænsninger uden sådan viden.

Børnerådet finder, at den eksisterende lovgivning (magtanvendelsesbekendtgørelsen) giver de nødvendige muligheder for at kunne handle med henblik på at forhindre yderligere kriminalisering, øget misbrug og at unge gentagne gange stikker af.

Børnerådet finder, at der bør være betydelig tilbageholdenhed med at etablere hjemmel til administrativ frihedsberøvelse af børn og unge og finder, at frihedsberøvelse bør reserveres til tilfælde, hvor særligt tungtvejende grunde tilsiger det, herunder med tilsvarende tunge retssikkerhedsgarantier, der sikrer overholdelse af formelle som materielle krav.

Red Barnet bemærker, at det vigtigt, at formidling om indsatsmuligheder, metoder og erfaringer løbende er på dagsordenen og overvåges i kommunerne, ikke mindst i tilknytning til anvendelsen af delvist lukkede afdelinger.

Kommentar

Med satspuljeaftalen for 2010-13 blev det aftalt, at kommunerne skulle have mulighed for at etablere en ny ikke sikret institutionstype med øgede magtbeføjelser, delvis lukkede døgninstitutioner. Hjemlen til at oprette den nye institutionstype blev indført med lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge), der trådte i kraft den 1. juli 2010. Efter servicelovens § 123 b og bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet §§ 5-10, er en delvis lukket døgninstitution en døgninstitution, hvor det er muligt i perioder at aflåse yderdøre og vinduer. Delvis lukkede døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb.

Da Folketinget vedtog reglerne om delvis lukkede døgninstitutioner tilbage i 2010, var det således ud fra overvejelser om, at mulighederne for at kunne tilbageholde børn eller unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb i visse tilfælde var utilstrækkelige, og at det efter gældende regler kun kunne foregå på sikrede afdelinger.

Der har imidlertid vist sig nogle udfordringer for kommunerne med at etablere delvis lukkede døgninstitutioner, herunder kravet om oprettelsen af en institution, som betyder, at det kan være vanskeligt for den enkelte kommune at udfylde alle pladser på institutionen. I forlængelse heraf anbefalede en arbejdsgruppe, at der blev skabt hjemmel til at etablere en delvis lukket afdeling på en åben døgninstitution målrettet adfærdsvanskelige børn og unge.

Med lovforslaget ændres der således ikke ved det nærmere indhold af beføjelserne, i forhold til hvad man allerede kan gøre i dag på de delvis lukkede institutioner. Kommunerne tillægges således ikke yderligere magtbeføjelser med lovforslaget, men adgangen til at etablere efter principperne om ”delvis lukkede” udvides til også at omfatte afdelinger på åbne døgninstitutioner med det formål, at kommunerne anvender reglerne i videre omfang fremover.

Den delvis lukkede afdeling skal lige som en delvis lukket institution være indrettet således, at børn og unge, som ikke skal tilbageholdes, kan færdes frit ud og ind af institutionen. Den stedlige kommune skal således bl.a. sikre, at de fysiske rammer er i orden, herunder at det kun er børn og unge, over for hvem, der er truffet afgørelse om tilbageholdelse i perioder på op til fem dage ad gangen, som tilbageholdes. Dørene til børn og unges værelser må ikke aflåses.

Der vil blive gennemført en evaluering af de foreslåede bestemmelser i lovforslaget. Evalueringen igangsættes 2 år efter lovforslagets ikrafttræden.

4.4 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 3 - Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

KL er indstillet på, at der er behov for at finde en løsning, så kommunerne får forbedrede muligheder for at løfte opgaven med at fuldbyrde strafferetlige foranstaltninger.

Rigsadvokaten er enig i, at der er behov for en særskilt regulering af strafferetlige foranstaltninger over for personer med udviklingshæmning samt unge under 18 år, der er anbragt på et anbringelsessted eller en boform i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Danske Regioner oplyser, at det er deres erfaring, at langt de fleste problematikker i forhold til mennesker med nedsat psykisk funktionsevne løses bedst gennem socialpædagogiske metoder, og at de foreslåede indgreb kun bør ske i ganske særlige tilfælde. *Danske Regioner* mener, at lovforslaget er for upræcist i forhold til beskrivelsen af de hensyn, der kan begrunde iværksættelse af indgreb. *Danske Regioner* finder, at der i lovgivningen bør være en nærmere angivelse af, hvilke typer ordens- og sikkerhedsmæssige forhold, der kan begrunde indgrebene.

Foreningen af Danske Døgninstitutioner bifalder forslaget, men finder, at 18 års grænsen vil kunne medføre u hensigtsmæssig forskelsbehandling, såfremt institutionen har børn/unge hhv. over og under 18 år.

LOS henviser til høringsvaret fra *Børnesagens Fællesråd*, som ikke har bemærkninger til forslaget om styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger.

Samrådet for kriminelle udviklingshæmmede i Nordjylland henviser til *KL*'s kommentarer til lovforslaget og bemærker, at det er et godt og klart lovforslag.

DH er generelt skeptisk over for nødvendigheden af lovforslaget og mener, at de foreslåede indgrebsmuligheder strider mod proportionalitetsbegrebet. Der henvises til, at de foreslåede indgrebsmuligheder ikke kun retter sig mod udviklingshæmmede, der har begået personfarlig kriminalitet, men også andre typer kriminalitet.

Landsforeningen LEV deler forslagens grundlæggende formål om at forebygge, at udviklingshæmmede begår kriminalitet, mens de er anbragt, men at det ikke er proportionalt, at dette skal ske gennem et nyt regelsæt. *Landforeningen LEV* finder, at beslutninger om indgreb kan håndteres inden for gældende regler og via domstolene og i akutte tilfælde af politiet, og at der er tale om ganske få og helt enkeltstående situationer, hvor domsanbragte har misbrugt telefon eller internet til at begå ny kriminalitet.

TABUKA finder, at det kan være rigtigt at indføre de foreslåede indgrebsmuligheder over for personkredsen for lovforslaget. *TABUKA* understreger, at det skal sikres, at der tages størst muligt hensyn til de unges integritet og retssikkerhed, samt at der ikke sker spredning til andre dele af institutionernes dagligdag.

Børnerådet kan ikke tilslutte sig forslaget om nye indgrebsmuligheder over for unge i fuldbyrdelsen af strafferetlige foranstaltninger på opholdssteder og døgninstitutioner. *Børnerådet* er betænkelig ved at indføre sanktioner og begrænsninger, hvis positive og motiverende virkning ikke er dokumenteret, mens risikoen for, at de snarere motiverer til negativ og oppositionel adfærd, er nærliggende.

Dansk Socialrådgiverforening kan acceptere de foreslåede indgrebsmuligheder under forudsætning af, at indgrebsmulighederne anvendes mindst muligt, så ændringen ikke medfører en væsentlig ændring af den eksisterende situation.

Børne- og Kulturchefforeningen er bekymret for, at der med forslaget peges på sanktioner og begrænsninger for den unge, selvom der ikke er dokumenteret viden om positive effekter.

Kommentar

Formålet med lovforslagets del 3 om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger, der er udmøntning af satspuljeaftalen for 2013-2016 om domfældte udviklingshæmmede, er at indføre særskilt regulering i serviceloven om indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag.

Det fremgår af lovforslagets § 137 f, stk. 5, at det er en betingelse for at foretage indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Bestemmelsen udtrykker et krav om forholdsmæssighed. Af lovforslagets § 137 k, stk. 1, fremgår, at iværksatte indgreb

straks skal bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede. De to bestemmelser tilsammen udtrykker et almindeligt forvaltningsretligt princip om proportionalitet.

Serviceovens bestemmelser om handleplaner, hjælp og støtte, herunder socialpædagogisk bistand, jf. serviceovens § 85, forbliver med forslaget uændret.

Målet med lovforslaget er alene at styrke fuldbyrdelsen af de strafferetlige foranstaltninger over for personer, der er frihedsberøvet, og anbragt på anbringelsessteder eller boformer.

Der vil blive igangsat en evaluering af virkningerne af forslaget om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. 2 år efter lovforslagets ikrafttræden, hvilket der er redegjort for i vedlagte udkast til lovforslag under punkt 2.5 i de almindelige bemærkninger.

Ikrafttræden, implementering og evaluering

KL ser en række udfordringer i forhold til at finde en effektiv løsning, som er administrerbar. *KL* finder, at der er behov for en række uddybende præciseringer, dels i lovtæksten, dels i en bekendtgørelse og eventuelle vejledninger.

Endelig finder *KL*, at det er urealistisk, at lovforslaget forventes at kunne træde i kraft den 1. juli 2013, fordi personalet på de sociale tilbud skal opkvalificeres til at administrere lovgivningen, og fordi lovforslaget efter *KL*'s opfattelse forudsætter en klar kobling til godkendelses- og tilsynsreformen. *KL* finder, at foreslåede kommende godkendelsesprocedurer må omfatte godkendelse af, at anbringelsesstedet eller boformen kan administrere den foreslåede lovgivning.

KL, *Danske Regioner* og *Dansk Socialrådgiverforening* foreslår evaluering af loven. *KL* finder det af afgørende betydning, at brugen af lovhjemlen til at foretage indgreb og eventuelt afledte konsekvenser følges løbende, og at loven evalueres.

DH er bekymret for, at de foreslåede indgrebsmuligheder vil have afsmittede effekt på kulturen i botilbuddene, hvor der også bor ikke-domsanbragte.

Af afledte effekter for andre beboere end de beboere, hvis ophold skyldes en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag, er *Landforeningen LEV* bekymret for, at forslaget generelt vil påvirke den faglige medarbejderkultur i negativ retning.

Landforeningen LEV finder det uklart, hvad der menes med, at *VISO* skal yde vejledende rådgivning om metoder til risikovurdering, herunder hvad betegnelsen vejledende rådgivning mere præcist dækker.

Kommentar

Til *KL*'s kommentar vedrørende den foreslåede ikrafttrædelsesdato den 1. juli 2013 bemærkes, at der ikke findes grundlag for at udskyde denne. Myndighe-

der og personale på området er allerede vant til at yde indsatser over for målgruppen for lovforslaget. Det gælder også i komplicerede tilfælde, hvor lovforslaget forventes at give bedre redskaber i konkrete situationer, så formålet med anbringelsen styrkes. Henset til lovforslagets formål og indhold er det unødvendigt, at lovforslaget afventer det kommende lovforslag om socialtilsyn. Det skal dog understreges, at de anbringelsessteder og boformer, der er omfattet af lovforslagets del 3 om en styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. vil være omfattet af et godkendelseskrav i forbindelse med et kommende lovforslag om socialtilsyn.

I forhold til implementering af lovforslaget henledes opmærksomheden på, at der i forbindelse med lovforslaget er afsat midler til at understøtte implementeringen. Der vil blive iværksat forskellige implementeringsaktiviteter af Socialstyrelsen i form af udarbejdelse af en håndbog og landsdækkende undervisningsdage for sagsbehandlere og personale på de berørte bosteder. Herudover henvises til, at lovforslaget vil blive præciseret i Social- og Integrationsministeriets vejledninger til serviceloven.

I forhold til virkningerne af lovforslaget for de berørte borgere bemærkes, at der vil blive igangsat en evaluering af virkningerne af forslaget om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. 2 år efter lovforslagets ikrafttræden.

VISO yder generelt gratis vejledende rådgivning til kommuner og tilbud, jf. servicelovens § 13. Det er denne gratis vejledende rådgivning, som vil blive styrket. Styrkelsen vil omfatte brugen af metoder til risikovurdering i forhold til personer omfattet af lovforslaget. At vejledningen er rådgivende betyder, at hverken kommunen eller anbringelsesstedet/boformen er forpligtet til følge VISO's rådgivning. Hvilke metoder, der skal anvendes lokalt, afgør VISO ikke.

FN's Handicapkonvention

DH er af den opfattelse, at de foreslåede indgrebsmuligheder strider mod Handicapkonventionens principper om ikke-diskrimination, samt konventionens artikel 12 om lighed for loven og artikel 14, nr. 1, litra b, når domfældte udviklingshæmmede kan udsættes for magtanvendelse, der er sammenlignelig med de muligheder, der er over for andre dømtede, uden at det er domstolene, der træffer beslutningen.

DH finder, at beslutninger om de foreslåede indgreb bør træffes af retssystemet. *DH* erindrer om, at målgruppen for lovforslaget kan have vanskeligere ved at skelne mellem ret og uret end andre, og at der bør gives mulighed for, at unge og voksne med funktionsnedsættelse, der begår kriminalitet, støttes og udvikler sig i et miljø, som tager højde for funktionsnedsættelsen, så de får de bedst mulige forudsætninger for at fungere i samfundet uden at begå kriminalitet.

DH finder, at der er behov for at vurdere, hvordan de øvrige beboere i et botilbud, dvs. beboere hvis ophold ikke skyldes en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag, får opfyldt deres rettigheder i henhold til Handicapkonventi-

onens artikel 16, nr. 1, om frihed for udnyttelse, vold og misbrug.

Kommentar

Det er karakteristisk for de bestemmelser i FN's Handicapkonvention, som *DH* refererer til, at foranstaltninger for de af konventionen omfattede personer skal stå i forhold til og være tilpasset den enkelte persons situation, gælde i kortest mulige tid og gennemgås regelmæssigt af en kompetent, upartisk, myndighed eller retlig instans.

Herudover er det afgørende, at der ikke sker vilkårlig eller ulovlig frihedsberøvelse, og at enhver frihedsberøvelse sker i overensstemmelse med loven. Hertil kommer, at eksistensen af et handicap i intet tilfælde kan berettige til frihedsberøvelse. Når der er sket frihedsberøvelse, skal menneskerettighederne og konventionen overholdes.

Forslaget ses ikke at stride mod de hensyn, der er fastlagt i konventionen. Der er ved denne vurdering lagt vægt på, at anbringelsen udspringer af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, og at det i serviceloven udtrykkelig er fastsat, at anvendelse af magt skal stå i et rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Indgreb efter de foreslåede bestemmelser skal udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe.

De i Handicapkonventionen forudsatte proportionalitetshensyn findes således at være tilgodeset.

Udkastet til lovforslaget er efter høringsrunden blevet ændret, således at lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan ligeledes træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. En foreløbig afgørelse skal snarest muligt efter iværksættelsen af indgrebet forelægges til godkendelse af kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp til borgeren efter serviceloven.

Det forhold, at lederen af et botilbud eller et anbringelsessted og lederens stedfortræder efter forslaget kan beslutte at gennemføre indbegreb på baggrund af en foreløbig afgørelse i det omfang, dette er uopsætteligt, vurderes heller ikke at være i strid med konventionen. Der er herved lagt vægt på, at forslaget indeholder et ikke ubetydeligt element af beskyttelse af den berørte person. Den foreløbige afgørelse, som lederen og stedfortræderen træffer, skal snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges til godkendelse hos kommu-

nalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Endelig bemærkes, at Folketingets Ombudsmand overvåger forholdene på de pågældende institutioner, ligesom den kompetente kommunalbestyrelse skal føre tilsyn med forholdene efter de almindelige regler i serviceloven. I denne forbindelse kan det nævnes, at regeringen forventer i marts 2013 at fremsætte et lovforslag om socialtilsyn med henblik på at styrke dette.

Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører ifølge servicelovens § 148 tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om.

Det generelle driftsorienterede tilsyn fører kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 148 a. Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. servicelovens § 5, stk. 7.

4.5 Generelle bemærkninger til lovforslagets del 4 - Præcisering af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn

Foreningen af Danske Døgninstitutioner bifalder forslaget og har ikke bemærkninger.

Socialpædagogernes Landsforbund, Børne- og Kulturchefforeningen og Børnerådet har ikke bemærkninger til forslaget. *LOS* henviser til Høringssvaret fra *Børnesagens Fællesråd*, som ikke har bemærkninger til forslaget.

Red Barnet betoner vigtigheden af, at anbringelse af kriminalitetstruede børn og unge og kortvarige ophold i døgninstitutioners lukkede afdelinger afsnit er en forebyggende foranstaltning, som også gerne har et behandlingsmæssig perspektiv og ikke en staffeforanstaltning.

5. Bemærkninger til lovforslagets enkelte elementer

5.1 Til lovforslagets del 1 - Styrket indsats over for kriminelle børn og unge

Til afsnit 2.1. om den foreslåede ordning

For *KL* er det vigtigt, at *VISO* alene går ind i enkeltsager på kommunernes foranledning. *KL* bemærker endvidere, at det forudsættes, at *VISO*'s rådgivning løses inden for *VISO*'s budget, alternativt at staten finansierer opgaverne, og at *VISO* fortsat kan løfte de nuværende opgaver i forhold til rådgivning mv.

I tilknytning til forslaget om at forlænge kravet om en sammenhængende plan for bekæmpelsen af ungdomskriminalitet finder *KL* ikke, at kravet harmonerer med ønsket om at afbureaukratisere og bemærker desuden, at det bør være op til den enkelte kommune selv at vurdere, hvordan dette sker, og om kriminelle unge skal indgå som et tema i den sammenhængende børnepolitik.

Kommentar

Det bemærkes, at der med forslaget er lagt op til en videreførelse af den eksisterende ordning for kommunernes rådgivningsmuligheder hos *VISO*. Dvs., at rådgivningen sker på baggrund af henvendelse fra den enkelte kommune. Der henvises i øvrigt til forslagets afsnit 3 om økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

I forhold til bemærkningerne vedrørende forlængelsen af kravet om at have en sammenhængende plan for bekæmpelse af ungdomskriminalitet bemærkes det, at den sammenhængende børnepolitik er et lokalpolitisk styringsværktøj. Der er ikke krav til det konkrete indhold eller formen af disse politikker men alene til, hvilke emner politikkerne skal omhandle, herunder det foreslåede krav om fokus på bekæmpelse af ungdomskriminaliteten. Formålet med forslaget om at forlænge ordningen er at fastholde det særlige fokus på bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det vurderes ikke, at forslaget medfører væsentligt bureaukrati for kommunerne, herunder særligt henset til at kommunerne siden 2010 har været forpligtet til at have en sådan plan som led i deres sammenhængende børnepolitikker.

Til forslagets enkelte bestemmelser til nr. 1

Ankestyrelsen påpeger, at *Ankestyrelsen* har truffet flere foreløbige afgørelser efter § 65, stk. 2 uden forudgående pålæg, og at manglende efterlevelse af påbud påses af Statsforvaltningen som tilsynsmyndighed, hvorfor *Ankestyrelsen* foreslår, at sætningen "Hvis kommunen ikke følger *Ankestyrelsens* pålæg, kan *Ankestyrelsen* træffe foreløbig afgørelse herom" udgår.

Ankestyrelsen foreslår endvidere, at det præciseres, at politiets underretninger til *Ankestyrelsen* også skal indeholde barnets eller den unges adresse, dato for, hvornår politiet har sendt mail til kommunen om sagen, underretningsmetoden til kommunen, den person i kommunen der er underrettet, samt status hos politiet, hvilket svarer til oplysningerne afgivet fra politiet i dag.

Rigspolitiet har i sit høringssvar forudsat, at den hidtidige procedure mellem *Rigspolitiet* og *Ankestyrelsen* vedrørende identifikation og tilsendelse af sager kan videreføres dog eventuelt med ændret kadence såfremt *Ankestyrelsen* og *Rigspolitiet* aftaler dette.

KL kan ikke støtte forslaget, da de mener, det medfører dobbeltadministration, når sager både behandles i kommunerne og Ankestyrelsen. Herudover mener *KL*, at forslaget vil begrænse kommunernes råderum, idet det kan medføre, at flere sager tages op af egen drift. *KL* finder, at det, hvis forslaget fastholdes, bør fremgå af lovforslaget, hvad der ligger i Ankestyrelsens opfølgning, herunder hvor mange sager, Ankestyrelsen forventes at anmode om fra politiet og kommunerne, samt at det er vigtigt, at Ankestyrelsens gennemgang af sager bruges i et læringsperspektiv og ikke til at kritisere indsatsen i kommunerne.

Kommentar

Sætningen ”Hvis kommunen ikke følger Ankestyrelsens pålæg, kan Ankestyrelsen træffe foreløbig afgørelse herom” udgår, som foreslået.

Kravet i lovbemærkningerne om, at orienteringen om underretninger fra politiet skal indeholde de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen, dvs. barnets/den unges cpr. nummer, dato for politiets underretning og den kommune, som underretningen er sendt til, udvides til også at indeholde barnets eller den unges adresse, dato for, hvornår politiet har sendt mail til kommunen om sagen, underretningsmetoden til kommunen, den person i kommunen der er underrettet, samt status hos politiet, hvilket svarer til oplysningerne afgivet fra politiet i dag.

Der er i lovforslaget lagt op til, at Ankestyrelsen skal have større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af sin kvalitetskontrol, dog således at der sker en gennemgang af et antal konkrete sager. Disse sager udvælges på baggrund af orienteringer fra politiet og for at sikre fleksibiliteten reguleres kadencen for orienteringerne ikke, men overlades til aftale mellem Rigspolitiet og Ankestyrelsen. I den forbindelse bemærkes det desuden, at antallet af sager kan variere fra år til år.

Med hensyn til kommentarerne om dobbeltadministration bemærkes det, at Ankestyrelsens rolle er at sikre, at barnet eller den unge gives den nødvendige støtte i overensstemmelse med loven, samt i forbindelse med kvalitetssikringen at overse kommunernes indsats på området. Der er således ikke tale om dobbeltarbejde i kommunerne og i Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har mulighed for at tage sager op af egen drift alene i de tilfælde, hvor der er grund til at antage, at kommunen i en konkret sag, ikke har foretaget det fornødne. Dette kan f.eks. ske på baggrund af en gennemgang af sager i forbindelse med kvalitetssikringen af kommunernes indsats, og der er således ikke tale om en indskrænkning af kommunernes råderum.

Social- og Integrationsministeriet kan tilslutte sig kommentaren om, at Ankestyrelsens opfølgning på kommuners indsats over for unge kriminelle anvendes i et læringsperspektiv.

5.2. Til lovforslagets del 2 - Etablering af delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge

Økonomiske følger

BKF forventer en udgiftsstigning for institutioner, der godkendes til at have delvis sikrede afdelinger, da lokaliteterne vil skulle stå klar, men ofte vil være tomme.

KL mener, at det bør fremgå af lovforslaget, at det i perioder er muligt at anvende disse pladser som ”åbne” pladser, hvis der er tomme pladser på de delvist lukkede afdelinger, for at sikre en effektiv drift.

Kommentar

Kommunerne blev i 2010 kompenseret for udgifterne til oprettelse af delvis lukkede institutioner, og lovforslaget forventes derfor ikke at medføre merudgifter for kommunerne i forbindelse med etablering af delvis lukkede afdelinger.

Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at man kan anvende delvis lukkede afdelinger som åbne pladser med det formål at undgå tomme pladser, men at der – i de tilfælde, hvor man anvender afdelingen som delvis lukket – skal være en tydelig adskillelse fra de øvrige lokaliteter på døgninstitutionen af hensyn til de øvrige børn og unge, der opholder sig på døgninstitutionen.

Adskillelse af afdelinger

Børnesagens Fællesråd og Red Barnet anbefaler, at delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner indrettes med fysisk adskillelse af lukkede og åbne afdelinger/pladser.

FOA frygter en øget institutionalisering og efterspørger en tydelig beskrivelse af kravene til adskillelsen af de delvis lukkede afdelinger fra resten af døgninstitutionen. *FOA* er desuden bekymrede for en negativ påvirkning mellem målgruppen for delvis lukkede afdelinger og målgruppen for den åbne del af døgninstitutionerne.

Børnerådet mener, at det at have frihedsberøvede børn og unge på samme institution, som børn og unge, der frit kan komme og gå, vil udgøre en trussel mod fællesskabet i de unges hverdag og dermed underminere den socialpædagogiske praksis.

Kommentar

Det er hensigten med lovforslaget, at delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner fysisk skal være adskilt fra den åbne del. Dette vil blive præciseret i lovforslagets specielle bemærkninger.

I lighed med, hvad der gælder for delvis lukkede døgninstitutioner, skal en delvis lukket afdeling være indrettet således, at børn og unge, som ikke skal tilbageholdes, kan færdes frit ud og ind af institutionen. Den stedlige kommune

skal derfor bl.a. sikre, at de fysiske rammer er i orden, herunder at det kun er børn og unge, over for hvem, der er truffet afgørelse om tilbageholdelse i perioder på op til fem dage ad gangen, som tilbageholdes.

Efteruddannelse, supervision mv.

Danske Regioner bemærker, at det kræver særlige faglige kompetencer og erfaring at arbejde med børn og unge i sikret regi og er bekymrede for, om der med muligheden for oprettelse af afdelinger er grundlag for at skabe den fornødne faglighed.

Red Barnet fremhæver, at medarbejdere på institutioner, der godkendes til at have en delvis lukket afdeling, bør gennemgå særlige kurser og supervision.

KL bemærker, at det ikke fremgår af lovforslaget, om der er afsat midler til efteruddannelse.

Det Kriminalpræventive Råd (DKR) fremhæver, at det altovervejende udgangspunkt for socialpædagogisk behandling bør være, at barnet eller den unge frivilligt indgår i behandlingen og anbefaler på den baggrund blandt andet, at ledelse og personale på delvis lukkede døgninstitutioner sikres tilstrækkelige ressourcer og faglige forudsætninger for at motivere målgruppen til socialpædagogisk behandling, således at tilbageholdelse kun finder sted, hvor alle andre kvalificerede muligheder er udtømte.

Kommentar

Det bemærkes, at der i forbindelse med indførelsen af hjemlen til oprettelsen af delvis lukkede døgninstitutioner varigt blev afsat 1 mio. kr. årligt til efteruddannelse af personale på delvis lukkede anbringelsessteder.

Metodevalg og pædagogik

Red Barnet bemærker, at tilbageholdelse på en delvis lukket afdeling for børn over 12 år men under den kriminelle lavalder, kun bør finde sted i helt specielle situationer og i en meget kort periode, og kun som pædagogisk forebyggende middel, der ikke har karakter af straf.

Børnesagens Fællesråd mener principielt, at kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge skal behandles, opdrages og mødes af socialpædagogiske indsatser snarere end restriktioner og straf.

Børnerådet udtrykker bekymring for, at der med oprettelsen af delvist lukkede institutioner og afdelinger vil ske en sammenblanding af straf og socialpædagogisk behandling.

Børnerådet forudser store forskelle i den måde, en delvist lukket afdeling vil blive brugt på, herunder at det vil være uklart hvilke handlinger og kriterier, der kvalificerer til straf.

TABUKA frygter, at forslaget vil føre til en ændring af den pædagogiske kultur og er uenig i anvendelse af aflåsning og fastholdelse i det pædagogiske arbejde med målgruppen.

Kommentar

Det fremgår af lovforslaget, at delvis lukkede afdelinger bliver omfattet af de regelsæt, der allerede gælder for de delvis lukkede døgninstitutioner i dag. Delvis lukkede døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for længerevarende adfærdsforløb. Formålet med anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling er derfor ikke at straffe børn og unge, men derimod at sikre den nødvendige insisterende indsats for at kunne fastholde dem i den socialpædagogiske behandling. Delvis lukkede afdelinger skal således tilbyde en intens og struktureret socialpædagogisk behandling, og under opholdet skal der arbejdes målrettet med barnets eller den unges udvikling.

Godkendelse mm.

Danske Regioner finder det uhensigtsmæssigt, at forslaget alene giver kommuner og ikke regioner mulighed for at oprette delvis lukkede afdelinger.

Red Barnet foreslår, at kommunen ud over godkendelse af de fysiske rammer bør stille krav om, at institutionens metodevalg er beskrevet og skal godkendes af kommunen.

Selveje Danmark fremhæver, at der ved godkendelse og etablering ikke gøres forskel på hhv. en selvejende eller offentlig institution.

KL mener, at det bør fremgå af lovforslaget, at det er op til den enkelte kommune at beslutte antallet af pladser på en delvis lukket afdeling, samt hvilke krav der stilles til de fysiske rammer.

Kommentar

Delvis lukkede afdelinger bliver omfattet af de gældende regler vedrørende delvis lukkede institutioner, og der kan ikke anvendes magt ud over allerede gældende regelsæt. Det vil blive præciseret i vejledningen, at det er op til den enkelte kommune at beslutte antallet af pladser på den sikrede afdeling, men at det er vigtigt, at den delvis lukkede afdeling er tydeligt adskilt fra den øvrige del af døgninstitutionen.

Placering af afgørelseskompetencen

KL finder det ikke nødvendigt, at børn og unge-udvalget skal træffe beslutning om anbringelse på en sikret afdeling i de tilfælde, hvor der er tale om en frivillig anbringelse.

Kommentar

Det vurderes, at en afgørelse om anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling fortsat bør træffes af børn og unge-udvalget på baggrund af en anbringelse uden for hjemmet med eller uden samtykke. Der er forud for dette

krav om, at der forinden er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, jf. servicelovens § 50, lige som der skal laves en handleplan for støtte efter servicelovens § 140.

Evaluering

Socialpædagogernes Landsforbund anbefaler, at der foretages en evaluering af, hvordan delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner fungerer.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der inden for en årrække sker en evaluering af brugen af delvis lukkede afdelinger på åbne døgninstitutioner.

Kommentar

Der vil blive iværksat en evaluering af effekterne af de foreslåede bestemmelser 2 år efter lovforslagets ikrafttræden.

5.3 Til lovforslagets del 3 – Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

5.3.1. Anvendelsesområde og formål – forslagets § 137 e

KL finder, at der er behov for at tydeliggøre målgruppen for forslaget i selve lovtæksten, da den brede definition giver anledning til uklarhed om, hvem der reelt er omfattet.

DH henleder opmærksomheden på værdien af den valgte anbringelsesform og de foreslåede indgreb, herunder at de skal have en præventiv effekt i forhold til fremtidige overtrædelser af straffeloven. *DH* mener, at øget brug af magtanvendelse i mange tilfælde ikke vil være løsningen på dette, og at anden foranstaltning bør overvejes, hvis den valgte anbringelsesform og indgrebene ikke kan bidrage til dette.

TABUKA understreger, at lovforslagets præcisering af, at institutionerne ikke må foretage personundersøgelser, skal fastholdes.

Dansk Erhverv og *Foreningen af Danske Døgninstitutioner* påpeger, at en række institutioner har anbragte unge på både under og over 18 år, og at dette kan indebære forskelsbehandling.

Selveje Danmark finder det vigtigt at fastholde betydningen af de grundlæggende rettigheder for såvel den anbragte som de mennesker, der arbejder med den anbragte, og finder det positivt, at der udarbejdes en tydelig præcisering i forhold til magtanvendelse, således at der ikke opstår misforståelse i forhold til, hvilke former for magtanvendelse, der kan anvendes, og under hvilke omstændigheder.

Børnerådet ser ingen reelle begrundelser i det fremsendte materiale til udvidelsen af målgruppen for forslaget til også at omfatte børn og unge uden nedsat

psykisk funktionsevne. Argumentet om uhensigtsmæssig forskelsbehandling er ifølge *Børnerådet* langt fra tilstrækkeligt, idet der er tale om sanktioner og indgreb, som opleves voldsomt krænkende af børn og unge, mens virkningen endnu ikke er belyst. Hertil kommer, at *Børnerådet* frygter, at indgrebene i praksis vil blive anvendt over for andre børn og unge, end hensigten var.

Kommentar

Målgruppen for lovforslaget er personer, hvis ophold på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108, skyldes en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag, og den omfattede persongruppe er således over den kriminelle lavalder.

Målgruppen efter den foreslåede bestemmelse i § 137 e, stk. 1, omfatter personer med domstype 1-4 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, afsnit 7.5, dvs. en personkreds, der er frihedsberøvet. Målgruppen omfatter ikke personer, der hører under Kriminalforsorgen eller psykisk syge, hvor den strafferetlige foranstaltning fuldbyrdes af sygehusvæsenet.

Målgruppen er ændret i lovforslaget, således at målgruppen i lovforslagets § 137 e, stk. 2, omfatter personer med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der opholder sig på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Unge over 18 år er således omfattet af bestemmelsens ordlyd i lovforslagets § 137 g, om indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon. Begrundelsen herfor er, at en idømt ungdomssanktion kan udstrække sig ud over det fyldte 18. år, og at det derfor fortsat skal være muligt at indskrænke adgangen til internet og telefon, jf. lovforslagets § 137 g, over for denne gruppe.

Indgrebet i lovforslagets § 137 g, kan kun anvendes over for unge, der er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, som led i en strafferetlig afgørelse, hvilket også begrundes, at unge uden nedsat psykisk funktionsevne bør medtages.

Ifølge den foreslåede § 137 f, stk. 5, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan nås ved mindre indgribende initiativer.

Opmærksomheden henledes på, at de foreslåede indgreb ikke kan gennemføres under anvendelse af fysisk magt. Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføres ved politiets foranstaltning.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

Evaluering af virkningerne for de berørte borgere og kommunerne af lovforslaget om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. vil blive igangsat 2 år

efter lovforslagets ikrafttræden.

5.3.2. Myndighed – forslaget § 137 f

KL finder, at der er behov for en præcisering af, hvornår iværksættelse af et indgreb er uopsætteligt, og spørger, hvilke handlemuligheder, der er, hvis handlekommunen finder, at ledelsen/stedfortræderen har grebet ind uden gyldig grund.

KL er skeptisk over for, at afgørelseskompetence vedrørende indgreb efter forslaget kan overlades til lederen/stedfortræderen af anbringelsesstedet eller boformen og henviser til, at delegation forudsætter kendskab til, at den, hvortil der delegeres, har de rette kompetencer til at administrere beslutningskompetencen.

KL spørger endvidere, hvordan lederen/stedfortræderen skal kunne håndtere, at forskellige handlekommuner har forskellige tolkninger af, hvornår der gives bemyndigelse til at iværksætte indgreb.

Ifølge *KL* bør der i lovteksten skelnes mellem bemyndigelse til, at der over en længere periode, f.eks. kan ske aflåsning af beboerens bopæl, og bemyndigelse til at træffe beslutning om indgreb, hvis der opstår akut behov.

KL finder, at det bør præciseres, at kommunen kan bemyndige en leder eller stedfortræder på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108, til at træffe beslutning om at iværksætte indgreb over for navngivne personer på baggrund af en beslutning fra handlekommunen.

I forbindelse med delegation til lederen og lederens stedfortræder finder *KL*, at det udestår i lovforslaget, hvad den kommunale myndighed gør efter at have modtaget registrering om indgreb, der er besluttet af lederen og lederens stedfortræder. *KL* spørger, om lederen og stedfortræderen skal revurdere en klage, inden den sendes til det sociale nævn.

KL finder, at der i loven bør ske en præcisering af, hvornår og hvor ofte og som følge af hvad, afgørelser efter de forslåede § 137 e- § 137 k skal træffes.

Danske Regioner foreslår, at der indføres en ordning i stil med godkendelseskravet om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24, hvor der skal være en forudgående godkendelse af en foranstaltning, og hvor foranstaltningen efterfølgende kan anvendes i henhold til godkendelsen.

DH finder, at forslaget om, at indgreb kan ske af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn giver en uklar retsstilling for den anbragte, særligt når kompetencen til at træffe afgørelse kan delegeres af kommunalbestyrelsen til souschefniveau i den enkelte boform.

Landsforeningen LEV finder, at det er uklart, om der vil være mere specifikke krav til, hvordan indgreb kan forebygges, og om der vil være mere specifikke

krav til, hvordan disse overvejelser dokumenteres i sagsbehandlingen.

FOA er bekymret for den domsanbragtes rettigheder, når indgrebene skal initieres af kommunalbestyrelsen med delegationsret og foreslår, at indgrebsmulighederne fastsættes ved domsafsigelsen. *FOA* er bekymret for, at de foreslåede indgrebsmuligheder ved delegation til den stedlige ledelse i nogle tilfælde vil finde anvendelse fremfor en styrket pædagogisk indsats gennem bedre normering eller kompetenceudvikling af personalet til at kunne løse en given situation ad pædagogisk vej.

Socialpædagogernes Landsforbund er ikke i tvivl om, at det i nogle situationer kan være nødvendigt med de foreslåede indgreb, men finder, at indgrebene skal være en beslutning, der træffes af retssystemet. *Socialpædagogernes Landsforbund* foreslår, at det overvejes at indføre en akutbestemmelse.

Socialpædagogernes Landsforbund finder, at beslutningen om indgreb bør træffes af børne- og ungeudvalget og undrer sig over, at forslaget om indgreb ikke kommer til at fremgå af bekendtgørelsen om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Kommentar

Det er præciseret i bemærkninger til den foreslåede § 137 f, stk. 2, at et indgreb er uopsætteligt, hvis formålet med indgrebet vil forspildes. En afgørelse om indgreb, f.eks. i form af inddragelse af internettet, kan træffes for en periode. Indgrebet skal dog straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Den foreslåede § 137 f, stk. 2, er ændret, således at lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. de foreslåede bestemmelser i § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Den foreslåede § 137 f, stk. 2, er ligeledes ændret, således at lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indskrænkning i den anbragtes brug af adgang til internet og telefon i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen.

Lovforslaget er ændret, så det fremgår, at en foreløbig afgørelse snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen skal forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen.

Ifølge lovforslagets § 137 l kan indgreb påklages til det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på sociale område.

Med hensyn til bemærkningen om, at lederen/stedfortræderen skal forholde sig til forskellige handlekommuner for forskellige borgere, skal det understreges, at dette allerede er tilfældet i dag. Lovforslaget indebærer således intet nyt på

dette punkt.

Når det handler om bl.a. forebyggende pædagogiske tiltag og metoder til risikovurdering henvises til, at personalet allerede i dag arbejder pædagogisk med målgruppen, og at Socialstyrelsen i forbindelse med lovforslagets implementering vil udarbejde håndbog og afholde landsdækkende undervisningsdage om de nye regler, forebyggende pædagogiske tiltag m.v. Hertil kommer, at de foreslåede regler vil blive uddybet i vejledningen.

Der skønnes ikke hensigtsmæssigt at fastsætte regler om bestemte krav til beslutningsgrundlaget for afgørelser om indgreb.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.3. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon – forslagens § 137 g

Rigsadvokaten er enig i, at der er behov for at regulere spørgsmålet om de pågældende persongrupper brug af internet og telefon.

KL spørger, hvordan personalet skal reagere, hvis der er truffet afgørelse om indgreb over for en person, fordi den pågældende ser børneporno på internettet, og den pågældende går ind til naboen, som ikke er anbragt på anbringelsesstedet eller boformen i henhold til en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag, og beder den pågældende om at finde billederne frem.

Børne- og Kulturchefforeningen frygter, at der lægges pres på de øvrige anbragte unge på anbringelsesstedet, hvis den unge, som der er iværksat kommunikationsindgreb for, truer eller presser andre til at kommunikere ud af huset, hvilket indebærer yderligere kriminalisering både af de unge, der presser, og af de unge, der lader sig presse.

TABUKA slår fast, at de er i mod, at personalet på anbringelsessteder fremover kan styre telefonkommunikation og adgang til nettet. *TABUKA* anfører i den sammenhæng, at dette kun må ske i mindst muligt omfang, samt at det ikke må spredes til den øvrige del af institutionen.

Børnerådet er enig i, at der kan være behov for at begrænse unges kommunikation ud ad, men finder, at en forhindring i adgang til telefon og internet kan risikere at føre til, at den unge lægger pres på andre unge på stedet ved at true eller presse dem til kommunikation, hvilket kan føre til yderligere kriminalisering af såvel den unge, indgrebet er rettet mod, som de andre unge, der presses til, at udføre de kriminelle handlinger. Endvidere henviser *Børnerådet* til en undersøgelse i 2012 blandt anbragte børn og unge, der viste meget tydeligt, at en indskrænkning i unges adgang til internet og telefon har store konsekvenser for deres deltagelse i sociale fællesskaber, og opleves som meget krænkende af de anbragte børn og unge. Det er derfor afgørende, at indgreb af denne karakter udelukkende iværksættes, når der ikke er andre muligheder.

Kommentar

Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan nås ved mindre indgribende initiativer.

Personalet har efter lovforslaget de muligheder for at foretage indskrænkninger i den anbragtes brug af mobil og internet, som fremgår af den foreslåede § 137 g. Hvis indgrebsmuligheden, jf. § 137 g, ikke er tilstrækkelig, f.eks. hvis den anbragte sætter sig til modværge, kan det overvejes at rette henvendelse til politiet.

Indgreb skal foretages så skånsomt som muligt og under hensyntagen til de øvrige beboere. Formålet med indgrebet, jf. den foreslåede § 137 g, er ikke at afskærme unge fra sociale fællesskaber, men derimod at sikre ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Det er op til personalet på anbringelsesstedet at sikre, at de øvrige børn og unge, der er anbragt på anbringelsesstedet, ikke trues til at begå kriminalitet.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.4. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele – forslagets § 137 h

Rigsadvokaten er enig i, at der er behov for at regulere spørgsmålet om undersøgelse af de pågældendes opholdsrum og ejendele, herunder eventuel inddragelse heraf.

Danske Regioner finder, at der af hensyn til den anbragtes og personalets retssikkerhed med fordel kan indføres et krav om, at der skal være to personer til stede ved undersøgelse af personens opholdsrum og ejendele i lighed med kravet i bekendtgørelsen om magtanvendelse for børn og unge.

TABUKA er i mod at anvende rumundersøgelser over for unge, men erkender, at det kan være nødvendigt over for lovforslagets målgruppe, da alternativet ellers er en af Kriminalforsorgens institutioner.

Kommentar

Unge under 18 år er ikke omfattet af bestemmelsen længere, da et sådant indgreb allerede kan finde sted efter servicelovens § 123 a.

Den foreslåede bestemmelse er blevet ændret, så der indføres krav om, at der skal være to personer til steder ved undersøgelse af personens opholdsrum og ejendele.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.5. Inddragelse af den anbragtes effekter – forslagets § 137 i

Rigsadvokaten er enig i, at der er behov for at regulere spørgsmålet om inddragelse af de pågældendes ejendele.

KL spørger, hvordan personalet i praksis skal definere grænsen for, hvornår en effekt er farlig eller forstyrrer orden og sikkerhed. *KL* finder, at der i en bekendtgørelse bør ske en nærmere præcisering af f.eks. hvilke effekter, der kan være tale om, samt proceduren omkring fjernelse af effekter. *KL* spørger, hvordan effekterne eksempelvis opbevares og hvilken type optegnelse, der skal foretages.

Danske Regioner bemærker, at der med fordel kan indføres et krav om, at indtagne genstande skal registreres.

Kommentar

Personer under 18 år er undtaget fra bestemmelsen i lovforslaget, da der allerede er hjemmel til at foretage det foreslåede indgreb over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, jf. servicelovens § 123 a, stk. 6.

Det er ikke muligt nærmere at afgrænse, hvilke effekter det kan være nødvendigt at inddrage af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet, da det vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Lovforslaget er ændret, så der i § 137 i, som stk. 2 er indsat bestemmelse om, at boformen skal udfærdige en liste over de genstande, der tilbageholdes, og at den anbragte skal orienteres om tilbageholdelsen og have udleveret en kopi af listen. Det følger af det foreslåede § 137 k, stk. 1, at iværksatte indgreb skal bringes til ophør straks, når betingelserne herfor ikke længere er til stede. Det følger heraf, at genstande skal udleveres til den anbragte, når der er ikke længere er grundlag for at tilbageholde dem.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.6. Aflåsning af den anbragtes bolig for natten – forslagets § 137 j

KL spørger, hvor meget af boligen, der skal aflåses, når borgeren bor på et botilbud med fælles serviceareal og yderdøre, som deles med andre beboere.

FOA finder, at aflåsning af den anbragtes bolig for natten har karakter af frihedsberøvelse og sonderer mellem undvigelse fra eget værelse og undvigelse fra boformen. *FOA* har vanskeligt ved at se, hvordan det pædagogiske og omsorgsfaglige personale skal have kompetence til at afgøre, om en borger er suicidaltruget, ligesom *FOA* påpeger, at personalet ikke uddannet til at afgøre, om indelåsning indebærer en sundhedsmæssig risiko. *FOA* nævner, at der i mange boformer alene er en sovende nattevagt, og hvis der er en vågen nattevagt, finder *FOA*, at den pågældende lige så godt kunne opholde sig i nærheden af den anbragte og ad pædagogisk vej forhindre, at den anbragte rømmer fra boformen. *FOA* peger også på muligheden for, at der afsættes ressourcer til fast vagt, som via en pædagogisk indsats vil kunne afhjælpe, at den anbragte rømmer fra boformen om natten.

Rigsadvokaten finder, at det med fordel kan præciseres i bemærkningerne til den foreslåede § 137 j om aflåsning af den anbragtes bolig for natten, at bestemmelsen omfatter domstypen 1-4 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, afsnit 7.5.

TABUKA anfører, at det er problematisk, at de unge med lovforslaget kan låses inde på deres værelser i op til 8 timer pr. nat, hvilket *TABUKA* er i mod, men *TABUKA* erkender, at det kan være nødvendigt over for lovforslagets målgruppe, da alternativet ellers er en af Kriminalforsorgens institutioner.

Kommentar

Det foreslåede indgreb kan alene iværksættes over for voksne personer med domstypen 1-4 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, afsnit 7.5, dvs. over for en personkreds, der er frihedsberøvet. Det er præciseret i bemærkningerne til § 137 j, at bestemmelsen omfatter domstypen 1-4 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, afsnit 7.5. Der er således tale om personer med psykisk nedsat funktionsevne, der er anbragt i en boform, jf. servicelovens § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Til det af *FOA* anførte bemærkes, at der i den foreslåede bestemmelse er en række krav, der skal være opfyldt for, at der kan træffes afgørelse om indgreb i form af aflåsning. Det fremgår således af bestemmelsen, at afgørelse om aflåsning af den anbragtes bolig for natten forudsætter, at indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte, den anbragte ikke er selvmordstruet, den anbragte har tilkaldemulighed fra boligen, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via den kan tilkaldes, den anbragte har adgang til toilet og vand i sin bolig, og der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

I § 137 f, stk. 1, er der regler om, at afgørelse om indgreb træffes af kommunalbestyrelsen, og i stk. 2 om, at lederen og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Det er således ikke den enkelte medarbejder, der træffer afgørelse om indgrebet.

Den foreslåede bestemmelse giver ikke mulighed for at foretage indgreb over for personer, der vil forlade deres bolig for at opholde sig et andet sted på boformen, jf. servicelovens § 108, men alene over en for person, hvor der er nærliggende risiko for, at den pågældende vil undvige boformen, dvs. det bygningskompleks, der afgrænser boformen.

Den enkelte beboers bolig er nærmere afgrænset og defineret i det boligdokument, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde, jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 397 af 25. maj 2009 om lejerrettigheder til visse botilbud efter serviceloven. Det er den enkelte beboers bolig, som bestemmelsen giver hjemmel til at aflåse, når betingelserne herfor er opfyldt. Hvis der til boligen hører fællesboligareal, som den anbragte deler med andre beboere, er det den del af boligen, som beboeren råder over alene, som kan aflåses. Bestemmelsen giver ikke hjemmel

til at aflåse de fællesboligarealer, som beboeren deler med andre beboere eller yderdørene, der deles med flere beboere.

Det er den kommune, leder eller stedfortræder, der træffer afgørelse om indgreb, som skal vurdere, om betingelserne for at iværksætte indgrebet er til stede.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.7. Indgrebets udstrækning – forslagets § 137 k

KL finder, at der i loven bør ske en præcisering af varigheden af indgrebet efter de foreslåede bestemmelser i § 137 e - § 137 k.

Landsforeningen LEV finder, at det er uklart, om der vil være mere specifikke krav til, hvordan indgreb kan bringes til ophør.

Kommentar

Indgreb, jf. de foreslåede § 137 g - § 137 i, kan opretholdes så længe, det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Indgreb, jf. den foreslåede § 137 j, kan opretholdes så længe, der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen. Iværksatte indgreb skal, jf. forslagets § 137 k, bringes til ophør straks, når betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen.

5.3.8. Klageadgang – forslagets § 137 l

Danske Regioner finder, at der bør være krav om, at afgørelsen om indgrebet skal være skriftlig med tilhørende begrundelse og klagevejledning, så borgeren har mulighed for at vide, på hvilket grundlag indgrebet er vurderet tilladt, og hvilke forhold, der er tillagt betydning. I de tilfælde, hvor der behov for en akut afgørelse, finder *Danske Regioner*, at der bør være et krav om en umiddelbar efterfølgende skriftlig afgørelse.

Landsforeningen LEV finder det uklart, om værger, bistandsværger, pårørende m.fl., der er berettigede til at klage på den anbragtes vegne over indgrebene, når den anbragte ikke selv er i stand til at klage, altid skal informeres om den afgørelse, der ligger til grund for indgrebet, og at det er uklart, hvordan retsstillingen for borgere uden pårørende, værger og lignende sikres.

Dansk Socialrådgiverforening foreslår, at det i tilknytning til § 137 l præciseres, hvilke pårørende og ”en anden repræsentant for den person, som indgrebet vedrører”, der har ret til at klage over afgørelser efter de foreslåede bestemmelser. *Dansk Socialrådgiverforening* mener, at det vil kunne bidrage til at sikre, at bestemmelsen ikke udhules af en restriktiv kommunal praksis.

Red Barnet undrer sig over, at bestemmelsen om klageadgang ikke præciserer barnets eller den unges egen ret til at klage, og at den unge skal støttes i even-

tuelt at klage over indgrebet og f.eks. hjælpes til at komme i kontakt med Ombudsmandens Børnekontor.

Ankestyrelsen foreslår, at det overvejes, om den foreslåede § 137 l om klageadgang bør præciseres, så det fremgår, at forældremyndighedsindehaveren altid kan klage over afgørelsen, også selv om den unge selv er i stand til at klage.

Kommentar

Bestemmelsen vil blive præciseret i vejledningen, hvor der vil være eksempler på, hvad der forstås ved en anden repræsentant.

Det er endvidere i bemærkningerne til bestemmelsen tilføjet, at kommunalbestyrelsen ifølge servicelovens § 82, stk. 2, skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven. Det er endvidere tilføjet, at kommunalbestyrelsen, jf. servicelovens § 47, skal overveje, hvordan der kan ske en systematisk inddragelse af familie og netværk, da dette er et vigtigt grundlag for at nå formålet med indsatsen.

I forhold til unges klageadgang, foreslås servicelovens § 167, stk. 1, ændret, således, at de anbragte unge under 18 år, der er omfattet af lovforslaget, kan klage over afgørelser truffet efter lovforslagets § 137 g, jf. reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

5.3.9. Registrering og indberetning til kommunen – forslagets § 137 m

KL er af den opfattelse, at der bør defineres nærmere krav til indberetningen, idet lederen/stedfortræderen af botilbuddet bør beskrive, hvordan og hvor ofte de vil overveje spørgsmålet om at bringe et iværksat indgreb til ophør, og at dette bør fremgå af et indberetningsskema. *KL* finder, at der med fordel kan udarbejdes særskilte indberetningsskemaer til indberetning af et iværksat indgreb.

KL finder, at det med fordel kan præciseres, at uopsættelige afgørelser om indgreb skal forelægges myndigheden ved førstkommende lejlighed, der herefter skal træffe afgørelse om, hvorvidt tvangsforanstaltningen skal/bør fortsætte, såfremt den er ophørt, når myndigheden kontaktes, så det ikke først sker ved månedens udgang, som det foreslås. Der bør desuden efter *KL*'s opfattelse tages stilling til handlemuligheder, hvis myndigheden efterfølgende vurderer, at indgrebet ikke burde være foretaget.

KL er af den opfattelse, at der skal ske en ensretning af reglerne om indberetning af magtanvendelse, jf. servicelovens kapitel 24, således, at servicelovens § 136, hvor det er tilsynskommunen for det driftsorienterede tilsyn, der skal videreende orienteringer om indberetninger af magtanvendelse til borgerens handlekommune, ændres, så lederen af botilbuddet forpligtes til at sende magtindberetningerne direkte til myndighedskommunen med kopi til den kommune, der

er ansvarlig for det driftsorienterede tilsyn. *KL* finder, at forpligtelsen bør være ens i begge regelsæt, og at det vil sikre en hurtigere sagsbehandling, når indberetningerne sendes direkte til den myndighed, der skal sagsbehandle og ikke via tilsynskommunen, som anført i servicelovens § 136.

Landsforeningen LEV spørger, hvor præcist kravet bliver om orientering af opholdskommunen om indgreb, og hvilke specifikke krav der vil være til denne kommunes behandling af oplysningerne.

Landsforeningen LEV bemærker, at det er uklart, hvad konsekvenserne bliver, hvis kommunalbestyrelsen efterfølgende underkender et indgreb, som er truffet af en botilbudsleder på vegne af kommunen.

FOA finder, at borgerens handlekommune bør orienteres om hvert indgreb for at sikre borgeren bedst muligt og henviser til den kommende tilsynsreform, hvor samarbejdet mellem det personrettede tilsyn og det driftsorienterede tilsyn er essentielt for kvalitetsforbedring. *FOA* finder endvidere, at der i forbindelse med kravet til registreringen mangler en beskrivelse af de pædagogiske tiltag, der allerede er afprøvet, samt en beskrivelse af de fremadrettede pædagogiske tiltag, der skal afhjælpe behovet for indgrebsmuligheder.

Institut for Menneskerettigheder finder, at der i forbindelse med registreringen af indgreb bør anføres, i hvilket omfang pædagogiske tiltag har været forsøgt inden et indgreb og bemærker herved, at inddragelse af personer med nedsat psykisk funktionsevne samt børn og unge – med mulighed for indflydelse udgør et vigtigt princip i efter både handicapkonventionen og børnekonventionen. Institut for Menneskerettigheder foreslår, at det i forbindelse med registreringen efter § 137 m tillige anføres, i hvilket omfang pædagogiske tiltag som alternativ til indgreb har været anvendt.

Børnerådet anfører, at det må være en klar betingelse, at indgrebene straks meddeles barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver samt kommunalbestyrelsen og barnets handlekommune.

Børnerådet påpeger også behovet for indførelsen af et registreringssystem, der gør det muligt for kommunalbestyrelsen, der modtager registreringen, at kontrollere, hvorvidt den anbragte reelt har fået denne mulighed, og om registreringer uden barnets perspektiv skyldes et aktivt fravalg fra barnet, eller at barnet ikke har fået, forstået eller turde benytte dette tilbud.

Kommentar

Ifølge den foreslåede § 137 m, stk. 1, skal registreringen indeholde oplysning om den anbragtes navn, tidspunktet for indgrebet, indgrebets varighed, indgrebets art og begrundelse for indgrebet. Der er ikke på baggrund af høringssvarerne fundet anledning til at foreslå yderligere proceskrav til registreringen og indberetningen.

Der kan samtidig henvises til, at den foreslåede § 137 f, stk. 2, er ændret, således

at lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. de foreslåede bestemmelser i § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Den foreslåede § 137 f, stk. 2, er ligeledes ændret, således at lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indskrænkning i den anbragtes brug af adgang til internet og telefon i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lovforslaget er ændret, så det fremgår, at en foreløbig afgørelse snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen skal forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen.

Det fremgår af lovforslaget, at registreringerne skal sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Med lovforslagene, som udmønter aftalen om "Et Nyt Socialtilsyn", og som er sendt i ekstern høring den 21. januar 2013, foreslås det, at reglerne om indberetning af magtanvendelser på børneområdet, jf. § 123, og på voksenområdet, jf. § 136, bliver ensrettet, så indberetninger fremover skal ske både til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for den pågældendes ophold i tilbuddet, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, og til socialtilsynet. Det foreslås at gælde, uanset om der er tale om et privat, et kommunalt eller et regionalt tilbud. Finder magtanvendelsen sted i et regionalt eller kommunalt tilbud, skal tilbuddet efter forslaget desuden orientere den kommunale eller regionale driftsherre om magtanvendelsen. Forslaget skal bidrage til, at driftsherren så tidligt som muligt kan foretage en vurdering af, om magtanvendelsesforløbet giver anledning til ændringer i driften af tilbuddet.

Endelig skal kommunalbestyrelsen føre et personrettet tilsyn med indsatsen over for borgeren og foretage en løbende opfølgning på indsatsen, jf. servicelovens § 148. Kommunalbestyrelsen har således flere veje til at skaffe sig adgang til viden om indsatsen i tilbuddet, herunder om hvordan anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, varetager opgaverne efter de foreslåede bestemmelser

Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at forældremyndighedsindehaveren naturligvis også skal underrettes straks, i de tilfælde, hvor afgørelsen træffes over for en person under 18 år.

Bestemmelsen vil blive præciseret i Social- og Integrationsministeriets vejledninger til serviceloven.

5.4. Til lovforslagets del 4 - Præcisering af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn

KL foreslår, at det i en bekendtgørelse eller vejledning præciseres, hvilke krav der er til det kriminalpræventive tilsyn. *KL* påpeger, at kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse er nævnt flere steder i udkastet, og at der er behov for, at det bliver præciseret, hvilket tilsyn der er tale om, dvs. om der er tale om det personrettede tilsyn, det kriminalpræventive tilsyn eller det driftsorienterede tilsyn.

KL finder, at der er behov for en klar afgræsning af målgruppen for tilsynet, idet det bør fremgå klart, om det forventes, at der sker tilsyn med andre typer af domfældte end udviklingshæmmede.

Dansk Erhverv pointerer, at der skal sikres den nødvendige koordinering mellem det kriminalpræventive tilsyn og det overordnede driftstilsyn, særligt i lyset af et kommende forslag om samling og styrkelse af de sociale tilsynsenheder.

Kommentar

Lovforslaget omfatter alene den personkreds, som allerede i dag er omfattet af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn. Lovforslaget omfatter ikke den personkreds, som Kriminalforsorgen fører tilsyn med.

Det fremgår af Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, at påstand om tilsyn af kommunen anvendes over for mentalt retarderede, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen. Påstanden kan suppleres med særlige vilkår om psykiatrisk behandling, der også giver mulighed for lægelig behandling mod misbrug.

Bestemmelsen omfatter ikke den personkreds, der er omfattet af Kriminalforsorgens tilsyn.

Bilag. Høringsparter

Lovforslaget har været sendt i høring hos

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børns Vilkår, Civilstyrelsen, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, FOA, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Familiestyrelsen, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for sundhedsordninger for børn og unge i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kennedy Centret, KL, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen BOPAM, Landforeningen KRIM, Landsforeningen LEV, Landsorganisationen Skole og Forældre, Ligebehandlingsnævnet, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Procesbevillingsnævnet, Red Barnet, Retslægerådet, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Samtlige byretter, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Lederforum, Statsforvaltningerne, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Social- og Integrationsministeriet har modtaget høringsvar fra

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Byretterne, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Dansk Arbejdsgiverforening, DH Danske Handicaporganisationer, Dansk Erhverv, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, FOA – Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen LEV, LOS - Landsforeningen af Opholdssteder, botilbud og Skolebehandlingstilbud, Red Barnet, Retslægerådet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, TABUKA - landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte.

Der er endvidere modtaget høringsvar fra følgende parter uden for høringslisten

Samrådet for kriminelle udviklingshæmmede i Nordjylland.

Social- og Integrationsministeriet har ikke modtaget høringsvar fra

3F - Fagligt Fælles Forbund, Amnesty International, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børns Vilkår, Civilstyrelsen, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Familiestyrelsen, Foreningen af ledere for sundhedsordninger for børn og unge i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Kennedy Centret, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen BOPAM, Landforeningen KRIM, Landsorganisationen Skole og Forældre, Ligebehandlingsnævnet, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Procesbevillingsnævnet, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Socialt Lederforum, Statsforvaltningerne, Ungdommens Vel, Ungdomsringsen, Vestre Landsret og Østre Landsret.